

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Cerkev in narodne manjšine.

„Kärntner Tagblatt“ je v številki z dne 25. februarja objavil pod naslovom „Veliko delo katoliške cerkve za nemštvo v Jugoslaviji“ članek, v katerem podaja stališče nemških katoličanov glede manjšinskega vprašanja. Članek je izšel povodom obiska osnabrüškega škofa Berninga pri Nemcih v Jugoslaviji in Rumuniji. Priobčujemo ga v izvlečku.

Katoliška cerkev je bila v skrbeh za usodo narodnih manjšin, ker se dobro zaveda, da se narod, ki se odtuji svojemu jeziku, odtuji tudi cerkvi. Zato so se nemški katoličani lotili sistematičnega dela, da bi ustavili raznarodovanje nemških manjšin v novih narodnih državah. Nemška narodna misel je našla v katoliških krogih navdušene oznanjevalce. Zado- stuje, da v tem pogledu omenjamo jezuita Fr. Muckermanna in dunajskega vseučiliškega profesorja H. Eibla. Nemci, kakor n. pr. vseučiliški prof. G. Schreiber in T. Grentrup so se lotili tudi znanstvenega proučevanja tega vprašanja. Toda nemški katoličani so delali tudi praktično in katoliški shodi v Nürnbergu in Essenu so pokazali, da je nemška katoliška mladina zrastle v nemškem narodnem duhu.

Prvi uspeh tega stremjenja se je kmalu pokazal, ko je sv. oče naložil dvema nemškima škofoma skrb za dušno pastirstvo Nemcev v inozemstvu. V sporazumu z domačimi škofi naj bi ta dva škofa imela varstvo nad nemškimi manjšinami v svetu. Kolinski nadškof dr. Schulte je prevzel to skrb za Nemce v zapadnih evropskih deželah, medtem ko so bile osnabrüškemu škofu dr. Viljemu Berningu izročene v oskrbo nemške manjšine na vzhodu in jugovzhodu Evrope. Prav razveseljivo je, da je te dni škof Berning obiskal nemške manjšine v Jugoslaviji in Rumuniji.

V Jugoslaviji gre za okoli pol milijona nemških katoličanov, ki živijo v škofijah Maribor, Ljubljana, Zagreb, Djakovo in Belgrad. Storjeni bodo vsi koraki za nemške katoličane, seveda v sporazumu z domačimi škofi in prav v ta namen je škof dr. Berning obiskal te dni Ljubljano, Maribor, Zagreb, Djakovo in Belgrad, odkoder je odpotoval v Temešvar v Rumunijo.

Silen utis je napravilo na vernike, ko je škof Berning v belgrajski katoliški cerkvi lahko oznanil, da je bil sporazum glede obnove nemškega dušnega pastirstva v Jugoslaviji v bistvenih točkah dosežen: Lahko računamo v najkrajšem času za obnovo nemškega dušnega pastirstva v vseh pokrajinah, kjer prebivajo Nemci. Jasno je, da je treba pri tem računati s posebnimi krajevnimi razmerami. Nemški verouk v šoli, nemške molitve, pridige in cerkvene pesmi morajo povsod priti do veljave. Glavna zadeva pa je in ostane vprašanje izobrazbe nemškega duhovniškega naraščaja. Zato bo poskrbljeno za ustanovitev posebne nemške bogoslovnice. Škof Berning je poudaril, kako sta vera in narodnost navezani druga na drugo, in je pozval vernike, naj ostanejo zvesti veri in jeziku svojih očetov v vseh časih.

Tudi nas koroške Slovence navdaja veselje, da je našel škof Berning za svoje vsakakor upravičene želje v prid nemški manjšini v Jugoslaviji toliko razumevanja v jugoslovanskih cerkvenih in političnih krogih in v vsej jugoslovanski javnosti. Tem lažje bomo sedaj zastopali tudi mi svoje stališče glede

slovenskega verouka v naših šolah, slovenske molitve, pridige in cerkvene pesmi, glede slovenskega duhovniškega naraščaja, ker nas bosta podpirali z določitvijo dveh nemških manjšinskih škofov izraženo stališče Cerkve napram narodnim manjšinam in uvidevnost Jugoslavije za tovrstne nemške manjšinske težnje. Uverjeni smo, da bo naše duhovništvo slejkoprej v interesu poglobitve verskega življenja v nepokvarjenem narodnem duhu proučilo vprašanje uvedbe slovenskega cerkvenega obrednika tudi v slovenskem delu krške škofije. Uverjeni smo nadalje, da bomo našli v naših cerkvenih krogih enako razumevanje za težnje manjšinskega dušnega pastirstva v slovenskem delu naše škofije kot ga je našla nemška katoliška manjšina v Jugoslaviji. Nedvomno bo vedelo ljudstvo hvalo za tovrstno skrb cerkvenih krogov še posebej zato, ker ji posvetna šolska oblast že desetletja odreka elementarno pravico vsakega naroda do gojitve maternega jezika in narodnega duha v osnovnih šolah.

Zajutrak je vžitek — mala južina radost!
In oboje cenejši od prej — to je odkar imamo **Kathreiner**.
Kathreiner Kneippova sladna kava pa se dobi samo v zavojih s sliko Bošt. Kneippa. Nikdar odprto!

Položaj v državi se čisti.

Dollfuss ostaja nepopustljiv in odločen. Po zadnjem odstopivšem predsedniku narodnega sveta velenemcu dr. Straffnerju sklicano zasedanje državnega zbora, ki naj bi onemogočilo brezparlamentarno delovanje vlade, je kancler imenoval nezakonito, ker kot zasebno zborovanje ni bilo policijsko prijavljeno. Vrhovno vodstvo avstrijskega vojaštva je prevzel zvezni prezident. Redni policiji je pridana pomožna policija, ki se sestoji iz vladi zvestih oboroženih heimwehrovcov. Dosedanjega policijskega predsednika — dr. Brandl — na je nadomestil vladin pristaša.

Naklonjenost ljudstva si hoče vlada priboriti z vrsto zasilnih odredb v odpomoč ogroženemu gospodarskemu položaju. Takoj po nastopu jih je izdala 12, od katerih najvažnejše so obrtniška novela, ki podrejuje med drugim gosp. zadruga obrtnemu redu in prepoveduje ustanavljanje gosp. zadrug v prenapolnjenih gosp. panogah. Pripravlja odredbo proti odedu in še vrsto drugih zakonov.

Splošno prevladuje v notranjem političnem življenju želja po pomirjenju. Glavno oporo ima kancler v svoji stranki in v Starhembegovih Heimwehrih, s položajem se sprijaznujeta tudi Landbund in socialdemokracija — pač iz strahu pred hitlerjanstvom in njegovim nasiljem.

Hitler hoče razkosati Rusijo. Francoski listi poročajo o razmerju med sovjetsko Rusijo in hitlerjansko Nemčijo. Sovjetski tisk skrajno ostro napada izjave nemškega notranjega ministra Goeringa. Trdijo, da je Hitler izdelal načrt o razkosanju sovjetske Rusije in ga predložil francoskemu poslaniku v Berlinu. Poljska bi se razdelila med Nemčijo in med novo državo, katero bi tvorila Litva, Bela Rusija in Ukrajina. Del Rusije bi se razdelil med to novo ustanovljeno državo in baltičkimi državami ob Belem morju. Ostala Rusija pa bi prišla pod kontrolo Nemčije in Italije. Boljševizem da je treba likvidirati v interesu Nemčije in Italije in v interesu svetovne civilizacije. Za izvedbo tega načrta bi se priredila protiruska križarska vojna. — Drzna domišljija, ki bo pač težko kedaj izvedena.

V izdelavi je ustavna reforma. Povečane naj bodo pravice zveznega prezidenta, ustanovi naj se gospodarska stanovska zbornica, ki bo imela tudi postavodajno pravico, delokrog sedanjega državnega zbora naj se izoži na zgolj politično področje. Slejkoprej pa bo kršč. soc. stranka postavljena pred usodepolno vprašanje, kako si zagotovi obstoj dose- danje politične smeri še zanaprej na demokratični podlagi. Nacionalni del stranke zagovarja koalicijo z nar. socialisti, ostali del se nagiba k misli pritegnitve soc. demokratov v vlado. Vladi je s kršč. socialci, Landbundom in Heimwehrom preostal le še en sam glas večine. Odločitev bo usodepolnih posledic za stranko samo in za državo.

K zunanjepolitičnemu položaju piše „Neue Züricher Zeitung“: Sedanja kriza je pokazala, kako zamotana in zmedena je bila avstrijska zunanja politika. Italija se navdušuje v Nemčiji za Hitlerja, v Avstriji pa iz strahu pred Anschlussom podpira Starhembega proti Hitlerju. Francozi skušajo na Dunaju preprečiti zblizanje med Hitlerjem in Mussolinijem. Heimwehr išče Italijane, socialisti se navdušujejo za Češko, nar. socialisti obožujejo hitlerjansko Nemčijo, vlada pa se iz treznih predsodkov nagiba na stran Francije.

Še je dovolj nejasnega v položaju naše države, a ozračje se polagoma čisti.

V Nemčiji. Valovi hitlerjanskega zmago- slavlja ponehujejo, čim so prevzeli moč v državi. Iztreznjena množica se začanja zanimati za vladno delo in čaka njenih ukrepov v od- pomoč težkemu položaju. Sestal se je državni zbor k otvoritveni seji, h kateri pa niso bili vabljeni komunisti, ker so jim medtem raz- veljavili mandate. Računajo, da bo dnevni red zasedanja državnega zbora izčrpan v par dneh, vlada si hoče izglasovati pooblastilni zakon, ki ji bo dal pravico, da se izloči nemški parlament za štiri leta. Državni zbor bo štel 566 poslancev, ker odpadejo komunisti. Na ta način imajo hitlerjanci s svojimi 288 glasovi absolutno večino. — Dosedanji pred- sednik Državne banke Luther je odstopil, za njegovega naslednika je imenovan dr. Schacht. Hindenburg je izdal proglas, v katerem od-

reja, da se do končne ureditve vprašanja državnih barv izobešata skupno črno-belo-rdeča zastava in nar. socialistična s kljukastim križcem. Republikanska zastava je odpravljena. — Nameravan je bil atentat na Hitlerja? — V Prusiji so se vršile občinske volitve, ki so prinesle porast hitlerjanskih glasov, skoro v vseh pruskih mestih imajo v zvezi z nemškimi nacionalci absolutno večino.

Položaj Amerike se je izboljšal. Energični ukrepi novega predsednika, izdani proti naraščajoči bančni krizi, so bili kaj uspešni. Roosevelt je izjavil, da bo v par tednih bančno poslovanje zopet normalno funkcioniralo. Zvezne banke — ki smejo pod državnim nadzorstvom izdajati denar — so zopet otvorile svoje obrate. Od poslanske zbornice je Roosevelt zahteval, da se proračun zniža za 500 milijonov dolarjev. Med drugim bodo znižane plače zveznih uradnikov.

Težki položaj lužičkih Srbov v Nemčiji. Položaj narodnih manjšin v Nemčiji je pod Hitlerjevo diktaturo izredno neugoden. Nedavno je priobčil v Pragi izhajajoči „Lužičko-srbski vestnik“ poseben proglas, v katerem ugotovlja, da so lužički Srbi v današnji težki borbi narodnostno bolj ogroženi, kakor so bili kedaj prej. Nemčija jim noče priznati manjšinskega varstva, ker jih noče smatrati za samostojen narod. Lužičani so danes v okrutnem položaju. Nimajo — tako kot druge manjšine — protektorske države, ki bi se zavzela za nje, slovanska solidarnost pa še ni toliko napredovala, da bi se izvršili potrebni koraki pri nemški vladi. Proglas zahteva za nje iste pravice, kakor jih ima nemška manjšina na Čehoslovaškem. Trdno pričakujejo, da bo na njihovi strani ves omikani svet, obenem pa pozivajo slovanske države, naj se v duhu slovanske vzajemnosti zavzamejo za obrambo narodnih manjšin v Nemčiji.

Iz življenja nemške manjšine v Jugoslaviji. Ljubljanski „Slovenec“ poroča: Nedavno so si Nemci v Jugoslaviji osnovali nov dnevnik, ki izhaja opoldne in je namenjen nižjim slojem nemškega prebivalstva, ki si ne morejo privoščiti vodilnega nemškega glasila „Deutsches Volksblatt“. List stane 50 par (4 groše) in če se ne motimo, v Jugoslaviji sicer ni lista, ki bi ga prodajali po tako nizki ceni! To je „Deutsche Zeitung“, ki izhaja zdaj v isti založbi kakor omenjeni „Deutsches Volksblatt“. Naj še omenimo, da si niti Slovenci, ki smo vendar sestaven del države in ne narodna manjšina, ne bi mogli privoščiti tako reprezentativnega glasila. Predzadnje nedeljo je Švabsko-nemška prosvetna zveza organizirala v Novem sadu praznik narodnih noš, ki je prav sijajno uspel, tako da je mogel „Deutsches Volksblatt“ zapisati, da je bil ta dan

Švabom prava popotnica za nadaljni boj za ohranitev nemške narodnosti. Vršili so se razni narodni plesi in nastopi. Višek je slavnost dosegla, ko so zaslišali v veliki dvorani zbrani Nemci glas radia iz Stuttgarta. Stuttgartska postaja je namreč nalašč oddajala nekaj minut za Švabe v Jugoslaviji. Po radiu je pozdravil zbrane Nemce iz Stuttgarta predsednik Zavoda za nemštvo v inozemstvu, dr. Wanner, v imenu nekdanje domovine. Kakšen moralen učinek je to napravilo na jugoslovanske Nemce, si lahko mislimo. — Vidi se, da se jugoslovanskim Nemcem ne godi slabo in da uživajo dovolj pravic.

Še o naših šolah.

Na naše pozive glede slovenskega pouka v ljudskih šolah smo sprejeli vrsto pritrdil in bodril. To nam je dokaz, da se naše ljudstvo z rastočo neznosnostjo šolskih bremen vedno bolj zaveda nezadostnih učnih uspehov našega osnovnega šolstva. K vprašanju naših šol naj danes govorijo bralci:

Zaveden kmečki fant iz Podjune nam piše: Zadnjič sem bral v našem listu, da je neko društvo uvedlo zasebni pouk slovenščine za mladi, šoloobvezni slovenski naraščaj. Ta velikodušni korak z veseljem pozdravljam, ker sem v svojem srcu že davno gojil enako željo. S tem novim delokrogom bodo naša društva vršila yrlo hvaležno nalogo, sama bodo pridobila na ugledu in rodu bodo vzgojila dober in zdrav naraščaj. V letu dni ne sme več biti društva, ki se te svoje velike naloge ne bi zavedalo.

Od učitelja, ki želi ostati neimenovan, smo sprejeli dopis, katerega podajamo v izvlečku in v prestavi: Vaše šolske težnje najdejo mnogo razumevanja tudi med mnogimi učitelji in učiteljicami, ki poučujejo v slovenskem ozemlju Koroške. Zakaj? Ker je marsikod učiteljstvo prisiljeno, da poučuje proti vsem pravilom pedagogike (vzgojeslovja) v načinu, kateremu je popolni končni neuspeh zagotovljen. Splošna obdolžitev vsega učiteljstva v slovenskih krajih pa ni nikakor umestna, naj se raje najprej potrkta tam, kjer je prva krivda kričečih šolskih neuspehov. In to ni najzadnje pri onem delu slovenskega prebivalstva, ki odklanja rabo materne besede in domače pisave v ljudskih šolah.

Pripominjamo, da bomo še naprej priobčevali slične prispevke in da ne bomo mirovali dotlej, da se na merodajnem mestu ne načne vprašanja pravične reforme obstoječih šolskih razmer. S tretjim dopisnikom smo namreč mnenja, da bi bilo dobro vedeti, zakaj ljudstvo sicer vzdržuje svoje šole v časih, ko je res trda za vsak groš.

meli bodo, da jih ljubim, da jim hočem biti mati.“

Štiri leta je sanjara na učiteljsku v Florenci o njih. Predstavljal si je vse prav tako, kakor je čitala v lepi knjigi Cuore — Srce. Stopil bo deček k njej in jo gledel tiho, ona pa bo rekla: „Ali ti je morda mamica bolna, da ti je oko, kot bi bila žalost v njem?“ Naslonil bo kodrasto glavico na njene prsi in se razjokal. Pogladi ga bo po kodrih, vzela njegovo roko v svojo in oba bosta šla na materin dom. — Videla bo deklico, vso veselo in razposajeno: „Rož mi prinesi srček; v veselje mi bodo.“ Deklica ji bo polna radosti izpolnila željo.

Drugi dan je prišla v razred. Štirideset preplašenih pogledov se je uprlo vanjo. Začela je nežno in preprosto. Ko so otroci slišali čudno tujo govorico, so se pričeli smejeti najprej prikrito in tiho; ko so videli, da jih ne opomni, je njihov smeh postal glasen in se je čudno visoko odbijal od šip. Polna presenečenja jih je gledala kot z očitanjem, otroci pa so se smejali čimdalje glasneje. Nekaterim se je zasmilila. Hoteli so prikriti smeh ki pa je zadrževan planil potem še bolj glasno k njej. Otroške duše so same po sebi neizprosno pokazale, kake govorice se jim hoče. Zbežala je na hodnik in se razjokala, pritiskaje glavo ob mrzlo steklo velikega okna.

Plašno in nezaupno se mi je predstavila, ko sem jo pozdravil. Ubil sem mržnjo, ki se mi je tudi proti njej, ki je bila sestra tistih, ki so

DOMAČE NOVICE

Žitara ves. (Občinska seja.) Župan prečita zapisnik zadnje seje, ki se vzame na znanje in odobri. Nato se pregleda proračun za šolo v Št. Primožu in se odobri. V domovinsko zvezo sprejme odbor g. Vincenca Rader z ženo. Na zahtevo tuk. orožništva in v smislu zakonskega predpisa se sklene, da se v občini pregledajo dimniki. V te svrhe se določijo kot zastopniki občine, ki so obenem vodje pregledovalnih komisij, vsi vaški zaupniki brez izjeme. Primanjklaj cerkvenega računa župne cerkve na Reberci se krije s predpisano cerkveno doklado 16%, katero plačajo posestniki, ki spadajo pod reberško župnijo. Vse prošnje za ubožne podpore in druge prispevke se odkloni. Davek za pse za tekoče leto se določi: za vsakega prvega psa 2 S, za vsakega nadaljnega 10 S. Posestnike, ki svojih psov ne prijavijo tekom enega meseca po razglasitvi sklepa, se kaznuje z denarno globo 10 S, ki pripade ubožni blagajni. Št. Lipški župni urad prosi, naj občina ukrene, da se slovensko ploščo, ki se sedaj nahaja na Miklavčevem, vrne in vzida na stari prostor. Z glasovi landbundovskih odbornikov se prošnja odkloni, soc. demokrati se odtegnejo glasovanju z odstranitvijo iz sejne dvorane. V pretres pride nato občinski proračun za tekoče leto, ki se odobri za 180%. Landbund smatra za neumestno, da ima občina v službi tako drago tajniško moč, ker bi isto delo lahko ceneje vršil kak učitelj ali penzionist. (Prejšnji je imel isto plačo in poleg tega še provizijo dež. zavarovalnice in je vrhutega sprejel še 300 S kot odpravnino, ker po mnenju oblasti in ljudstva ni bil za rabo. Op. por.) Poroča se, da ima občina čez 16.000 S zaostalih obč. doklad, od katerih sta glavna dolžnika grof Rosenberg in dr. Steinacher, posestnik Miklavčevega posestva. Skupna svota njunega dolga znaša nad 5500 S, katero bo treba prisilnim potom iztirjati. Poleg tega se pripomni, da imenovana dva še nista bila nikdar zarubljena, kakor je to razvidno iz davčnih predpisov, male kmete pa se je brez izjeme že večkrat rubilo. Nato se čita zapisnik revizije obč. računov in blagajne in odobri. Ker je dež. vlada na pritožbo razveljavila enoglasno sprejeti občinski sklep zadnje seje v zadevi prevzema jamstva in odgovornosti pri napeljavi vodovoda za vasi Selo in Breg, odbor o tem vnovič razpravlja in sklene z 8 glasovi proti trem, da občina ne prevzame nikakega jamstva ali odgovornosti pri napeljavi, četudi jo smatra za potrebno.

Blače na Zili. (Veselo k vojakom.) Iz naše male občine je šlo letos deset fantov k prosto-

PODLISTEK

Bogomir Magajna:

Primorska črtica.

Plaha in boječa je prišla osemnajstletna Anica Bianchi iz prelepe doline reke Arno v naš kraj. Srečala je prvega človeka — pogledal je vstran in šel mimo; srečala je drugega — ozrl se je vstran in šel mimo; uprla je pogled v tretjega — obrnil se je in pljunil na tla. Lepa Anica Bianchi je v trenutku vedela: „Že s samim prihodom v ta kraj sem obsovana od vseh, kajti ta kraj ni moj in moj biti ne more“. Glava se ji je globoko pobesila in od dolge poti utrujeno telo se je pomikalo počasi, počasi po cesti. V velikem, skoraj otroškem pogledu se je zarisala bridkost. Pogled, ki je imel jasno, sinjo barvo in živo kot valovi Arna, se je komaj vidno omotil v temno. Za hip se ji je porodila v misli čudovita podoba sonca, prvega pomladnega zelenja in trume deklet v pestrih oblačilih, ki so ji nudile šopek vrtnic v slovo. „V torblci leži šopek reven in suh“, je rekla ter se zamislila v oblak, ki je kot velik teman križ ležal nad dolino in kazal na vse štiri njene strani, prav na vse štiri.

„Vsaj otroci mi bodo v veselje.“ je pomislila, ko ji je gospodinja, pri kateri se je nastanila, z mrko besedo pokazala sobo. „Kaj morem jaz za to, da so me poslali v kraj, ki je meni tako daleč, da ga ne morem umeti, in ki sem mu jaz tako daleč, da me ne bo razumel nikdar. V otroških srcih pa ni mržnje. Razu-

pustošili zemljo, porodila v duši, in šel popoldne z njo čez polje. Še tisti dan je govorila vsa dolina: „Z njo je šel čez polje.“ Z neprikrito mržnjo so govorili, s tisto mržnjo, do katere imajo pravico ljudje, ki ne vedo, da je je kriv največ strašni mednarodni bog, moloh, gospod Kapital. Anica pa je vse tisto popoldne jokala. Za lepoto mladih sanj so jo prevarili. Poslali so jo čuvat ukradeno zemljo, poslali so jo, da poučuje deco v laži do samga sebe. Z njeno lepoto so hoteli upijaniti mlada srca. Vse to je spoznala, ko je beli smeh otrok udaril v stene učilnice.

*

V naši vasi je bival financar Franceschini, doma iz Trsta. Njemu so se odkrivali nekateri prijazni, kajti škodil je lahko, komurkoli je hotel. Temu podlemu človeku so se zarisali v obraz večeri, ki jih je preživljal nekdanj po skrivnih krajih starega mesta. Šel je kot strah čez polje in jo srečal. Ustavil se je, oči so mu zarezgetale, zadovoljno se je režal, ko je gledal za njo. Vrtel se je tri dni okrog nje. Trpela ga je, ker ga je morala trpeti. Ko pa jo je nasilno objel, ga je udarila v lice, s krvjo podpluto, in si je s tem zapisala obsodbo. Satansko spačeno je buljil obraz financarja vanjo.

*

Štirinajst dni nato je bila premeščena v divje gorate kraje visoke Čičarije. Napregel sem konja. Molče je sedla na voz in brez besede sva se odpeljala proti oddaljenemu kolo-dvoru. Ljudje so gledali. Nihče ji ne bi zamahnil v slovo pred tedni, sedaj so se dvig-

voljnemu naboru. Upoklicana pa sta bila samo dva: Andrej Temel in Franc Rulov. Res fantovsko slavje je bilo, ko sta se peljala v nedeljo, 12. marca va okinčana na železniško postajo. Vsa mladina je drla za njima z vaškimi godci in pevskim zborom. Na kolodvoru so jima zaigrali in zapeli v slovo. „Adijo, ljubi starši! In z Bogom, vi tovarši!“ Da bi ostala pridna in zvesta in se vrnila kot korporala! Pred odhodom k vojakom sta pristopila še oba skupno k Božji mizi.

Rinkole. Naša vas si je pred kratkim nabavila ročno brizgalno šmihelske požarne brambe. Sedaj upamo, da se bomo v slučaju požarov hitro in izdatno branili. Sicer nas pa sv. Florijan dobro varuje ognja in nismo meli v tridesetih letih več kot en sam požar. Lepo bi bilo, če bi sprejela svoj ognjeni krst šele v par desetletjih. — Pust smo primerno težkim razmeram le bolj pusto opravili, zato pa smo se tembolj uživali v postni čas priprave.

Sele. (Varstvo proti ognju.) V naši vasi okoli cerkve stoje hiše zelo tesno skupaj, krite so z deskami in nekatere so deloma lesene. V slučaju ognja je nevarno, da pogori cela vas, saj na uspešno gašenje ni misliti, ker sta vodnjaka sredi vasi in je vode premalo. Požarna bramba si je sedaj zastavila hvalevredno nalogo poskrbeti vse potrebno, da se more v slučaju požara ogenj omejiti in pogasiti. Zgradila bo nad vasjo ob križišču obeh vodovodov velik rezervoar za vodo, odkoder bo z brizgalnima lahko obvladala celo vas. Seveda naj tudi vaščani pomagajo z delom in denarnimi prispevki, da se ta prepotrebna naprava čimprej zgradi. Tudi Koblarji naj mislijo na tako varstvo proti ognju.

Lovanke pri Dobri vasi. Dne 11. t. m. smo ob ogromni udeležbi spremili k zadnjemu počitku p. Komarjevo mater Heleno Škof. Bila je šele 45 let. Bolehala je na živcih in sedaj je prišla še španska gripa. Rajna zapuščena moža in 15 letno hčerko. N. p. v. m.

Drobiž: Dež. tisk. referent B. Scheichelbauer, znan po brošuri „Aufrichtigkeit, Klarheit, Verständigung“, je imenovan za vladnega svetnika. — Dne 14. t. m. so v Vovbrah pokopali mladega dijaka Antona Rozencopf. Veličastna je bila njegova zadnja pot ob spremstvu součencev in ob nastopu domačega cerkvenega zbora s krasnimi starimi slovenskimi nagrobnicami. — V noči na zadnji ponedeljek je izbruhnil požar v gosp. poslopju Gustava Leitgeb. Dne 17. t. m. je začelo goret v Libučah. Ogenj je poškodoval poslopja pos. Hartmanna in Imana. Pri Pečniku na Obirskem je začelo goret v sobi. Gospodinja je pravočasno opazila grozečo nevarnost. — Delavec Franc Obertavč iz Libuč je bil v jutro 12. t. m. na vožnji iz Dobrle vasi od neznanca

nile roke nemo v pozdrav. Ob cesti je stal financar Franceschini in se režal.

Udaril sem konja, ki je dremal in vozil počasi. Ko sem ga hotel še enkrat, mi je pridržala roko.

„Ne tepite konja, prosim vas!“

„Čemu dremlje! Čemu je tako neumen, da dremlje v teh dneh,“ sem zamrmral in nato sva molčala do bližnjice, ki vodi čez visoki hrib na železnico.

„Ustavite!“ je zaklicala in skočila na cesto.

„Ali čujte, popeljem vas naokoli.“

„Ni treba, šla bom po bližnjici.“

Večerilo se je. Sence na sivkastem nebu so molčale. Konj je sklonil glavo globoko k tlom. Popravil sem ji nahrbtnik, ki si ga je naložila, in dala mi je roko. Gledala me je za trenutek molče, roka se ji je tresla, sklonila se je urno in poljubila sva se — v tistem večeru, ko so nad dolino ležale sence kot molčeči strahovi.

Z dlanjo si je obrisala oči in stopila nato na pot v strmi hrib. Vedno više in više se je dvigalo njeno telo, vedno više in je hotelo utoniti v mraku. Takrat se je izza senc tik ob robu gore prikazal mesec. Čudovito lepo je Anica zažarela v njegovi srebrnini. Ozrla se je še enkrat. Videl sem, kako je veter vihral znjenimi lasmi. „Le nahrbtnik jo še tlači in tlačilo jo bo do vrha. Tam bo svobodna in lepa kot sonce,“ sem si mislil, obrisal si oči tudi sam, zaklel poltiho, skočil na voz, udaril z bicom po konju in ga pognal v divji skok po cesti.

napaden in z nožem ranjen v stegno. — Pri Trabinčniku v Zgornjih Rutah pri Radišah je vlomila skupina 15 fantov (menda iz Podgrada), poškodovala opravo, odnesla 150 S in grozila domačim ljudem. Zadevo ima v rokah orožništvo. — Nemci poživljajo delovanje podružnic društva Südmarke, tako v Rožeku, Bistrici, na Žihpoljah.

NAŠA PROSVETA

O lajičnih slikah.

Malo je dobrih iger, katerih bi se igralci z veseljem oprijeli in uprizorili. Sodobno življenje prinaša preveč problemov, da bi se zamogli gledalci zadovoljiti z lažjim odrskim materijalom. So seveda igre, ki svoje vrednosti ne bodo izgubile in ki bodo v primernih časovnih presledkih vedno zopet privlačne in zanimive, tako n. pr. Miklova Zala, Naša kri, Veriga, Rokovnjači in še druge. Kljub kulturni krizi, ki nikakor ni izvzela slovenskega narodnega življenja, bodo nedvomno izišle tudi nove igre, katere bodo ljudski odri z veseljem sprejeli in uprizarjali: „Voda“ in „Vrnitev“ sta n. pr. kot najnovejši slovenski igri že močno udomačeni po vsej deželi. Bolj pa primanjkuje dobrih kratkih iger in prizorov, ki bi poleg predavanj, deklamacij in petja izpolnili sporede naših setankov in ne stavili prevelikih zahtev glede scenerije, mask i. dr. Čestokrat se vršijo sestanki v navadnih sobah, katerih pozornico tvori le miza s stoli.

Kako bi se dalo temu odpomoči? Potrebo po mesečnih rednih sestankih je čutiti med ljudstvom vedno bolj in čim bo odbor znal sestavljati pestre in zanimive sporede, jim bo stalna, številna udeležba zagotovljena. Pri tem bo treba seči po neke vrste samopomoči in to vidimo v uvedbi takozvanih lajičnih slik, s katerimi hočemo danes kratko seznaniti naše društvene odbore.

Lajična slika hoče podajati življenje, kakoršno je. Zato odpade pri nji vsaka posebna scenerija, oder, maske, šminke in kar že spada k odrski umetnosti. Pomen takih slik leži v prvi vrsti na izraženih mislih in na doživetju. Igralci takih slik nimajo nobenih napisanih vlog in določenih stavkov, navadno podajajo tipe iz življenja (kmet, duhovnik, obrtnik, meščan, delavec, brezverec, komunist, gospodinja, gospa, gospodična, domače dekletke, hlapec, dekla i. t. d.). Vsaka slika mora imeti določen predmet pogovora, ki se ga lahko vzame iz katerekoli življenske panoge: gospodarsko, socialno, versko, splošno narodno življenje i. dr. Vsaj eden „igralcev“ mora dobro obvladati predmet pogovora in pravočasno in jasno voditi pogovor k zaželenemu končnemu uspehu. Najboljše je, če se k tem slikam pritegne osebe, ki „igrajo“ tudi v svojem navadnem življenju enako ali slično vlogo. Pred podajanjem slike se igralci medseboj porazgovorijo in izmenjajo glavne svoje misli ter začrtajo glavno smer pogovora. Podrobnosti slike in pogovora pa se morajo podati same po sebi. Take lajične slike zadobijo pri originalni in vestni izvedbi vlog posameznih oseb, ki nastopajo, nenavadno privlačnost najprej za igralce, katerim se nudi možnost, da pokažejo vse bogastvo svoje osebnosti, in tudi pri poslušalcih, ki jih takoj smatrajo za kos življenja in čestokrat nehote sami aktivno posežejo v pogovore. Pretiravanja ali smešenje oseb seve niso umestne ne od ene in ne od druge strani. Občinstvo ima obenem predober čut, da ne bi spoznalo nepristnosti in neresničnosti podajanja takih prizorov.

Podati hočemo par vzgledov lajičnih slik, katerih nekatere je celovška „Bisernica“ že podajala svojim članom in ki so našli med poslušalci prav dober odmev: ... V župnišču se znajdejo župnik, kmet in prosjak. Med njimi se neprisiljeno razvije pogovor o težkem sodobnem položaju. Prosjak potoži svoje težave, gospodar svoje težkoče v domačem gospodarstvu, župnik svoj strah pred predstoječo katastrofo. V pogovoru tako nehote preidejo na izgled v bodočnosti in končno se znajdejo vsi pri zadnjem vprašanju: kod je rešitev. Prosjak je revolucionar in zagovarja boljše življenje, župnik navede točne podatke o velikih senčnih straneh boljše življenjske družabnega in gospodarskega reda, kmet razsoja iz

svojega praktičnega vpogleda v edino prave zakone družbe in gospodarstva. Čim globlje razmotrivajo, tem bližje prihajajo resnici in tem jasnejši in razumljivejši je zaključek. Predobro čutijo poslušalci sami končni uspeh pogovora. — V vaški gostilni se sreča domača družba z mestno gospodo, pogovor nanese seve na težave posameznih stanov. Medsebojni očitki nepopustljivosti in gledanja na lastno dobrobit morajo končno nakazati vezanost posameznih stanov v enem narodnem organizmu. — V preprosti kmečki sobi se znajdejo domača dekleta s pomeščanjenimi gospodičnami. O čem naj se pogovarjajo: o modi, o mestnem ugodju in udobju, o mestnih službah, o težavah in skrbeh domače gospodinje, o razlikah mestnega in podeželskega življenja. Trezen tak pogovor ne more izzveneti v slavo-spev mestnega življenja. — In še je na stotine sličnih prizorov iz vsakdanjega življenja.

Bodijo te misli kot nasvet našim odborom, kako naj izdelajo pestre in zanimive sporede društvenih sestankov. Življenje je pestro in zanimivo in čim globlje ga zagradiš, tem zanimivejši in pestrejši je. Dobro je, da se take lajične slike veže s primernim strokovnjaškim predavanjem o taisti snovi, ki zadobijo potem na privlačnosti. — Poizkusite in nedvomno bodete veseli lepih uspehov!

Našim fantom k obisku 2. voditeljskega tečaja, ki se vrši v dnevih od 27. do 28. marca v Celovcu, Viktringerring 26/1. Nekoliko poznen je tečajev termin in že sili delo na polju. Tudi se bo kraj letošnjega snidenja marsikateremu zdel preoddaljen. Pa naj vaše dobre volje ne ovira ne eno in ne drugo! Z nami vred verujte: uspeh takih tečajev je mnogo odvisen tudi od žrtve, ki jo za tečaj doprinesemo. Morda je prav, da je te žrtve letos nekoliko več. Vsaj dva dni se hočemo znajti v pristni fantovski družini, govoriti hočemo o bogati vsebini naših dni in ob tej vsebini naj bi obogatele naše fantovske duše. Iz dobro pripravljenih govorov in prisrčnih pogovorov — in ne najzadnje iz naše skupne fantovske službe božje v torkovem jutru — hočemo zajeti resnično stvariteljsko misel, da bomo ob njej rastli mi in z nami naši tovariši in ves naš rod. Predpriprave za tečaj so izvedene, celovška „Bisernica“ vam hoče v ponedeljek zvečer prirediti poseben fantovski večer, tudi gostoljubja ne boste pogrešali. Zato hočemo, da bi na tem tečaju ne pogrešali nobenega društva in nobenega lanskih tečajnikov. V drugič hočemo potrditi našo prosvetno misel: iz skupne notranje rasti fantovskega življenja v leta zrelih mož, ki bodo globoko ukoreninjeni v veri in narodu gradili našo bodočnost.

Loče. (Društveno.) Na pustno nedeljo in v terek so nas prav dobro zabavale igre „Tri sestre“, „Zamorec“ in „Pred sodnijo“. Je prav, da sta Ana in Špela izpregledali in uvideli, da je mož vendarle glava, in še bolj prav bo, če ju bo v tem posnemala še tretja njuna sestra. Kar nas je bilo fantov in mož, smo

držali s prebrisanim Francetom in ubogim organistom, v igri pa sta bila zadovoljna s končnim izidom tudi oče Orel in mati Helena. Tudi ostali spored je prav zadovoljil. Veseli smo, da je videti na odru vedno več novih obrazov in da vedno bolj prodira misel, da je boljše biti član pri delu kot samo navadna „numra“ v članskem imeniku. — Dne 26. t. m. gostujemo ob 3. uri pop. v Kobenci čevi dvorani v Dobu pri Logi vasi z igro „Na Poljani“ in navrh pridamo še par šaljk. Vstopnina 50—70 g.

Brnca. (Dobrač) ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne, 26. t. m. ob 3. uri pop. pri Škrbinu na Zgornjem Bregu. Spored obsega še par drugih zanimivih točk. Odbor.

Št. Janž v Rožu. Na praznik Marijinega Oznanjenja ima naše društvo pop. ob 3. uri svoj letni občni zbor, h kateremu vabi odbor svoje članstvo.

Št. Ilj ob Dravi. (Pevska prireditelj). Po naših gričih in ravninah se vzbujajo spomlad. Novo življenje vstaja, narava se pripravlja za sprejem lepe Vesne. Kako bi torej človek mogel stati ob strani in mrko gledati vse življenjske okoli sebe! Naši fantje in možje so se začeli zbirati ter sestavljati močan pevski zbor. Bilčovs, Št. Ilj in Loga ves so dali naše najboljše glasove in mladi Fili, znani pevovodja Pavle Kernjak, je zbral več starih naših narodnih pesmi v tri lepe venčke. Marljivo se sedaj pripravljajo pevci pri vajah in na velikonočni pondeljek popoldne se vrši pri Miklavcu v Št. Ilju pevška prireditelj, na katero že danes opozarjamo prijatelje naše melodije. Sosednja društva obenem prosimo, da na ta dan opustijo svoje prireditve in nas obiščejo, saj jim zato obisk radi vrnemo. Čisti dobiček je namenjen za daleč naokrog znano Marijino cerkev na Humcu pri Št. Ilju, ki je nujno potrebna poprave. Na svidenje torej!

Kazažani v Grebinskem kloštru. Na pustno nedeljo so nastopili kazaški igralci in pevci na odru v Grebinskem kloštru. Podajali so med drugim igro „Ubogi samci“. K prireditvi se je zbralo prav veliko število domačinov iz okolice. Na obrazih se je videlo, kako jim je ugajala lepa naša pesem, katero je izvajal vrli kazaški fantovski zbor pod taktirko g. Beclja. Pa so dejali nato domači fantje, da si hočejo ustanoviti svoj zbor, da bi se mogli še večkrat veseliti lepe domače melodije. Da imajo zato dovolj korajže, je dokazal sledeči nastop dveh domačih fantov v dvospevu „Krojač in čevljar“. Nato je č. župnik Oizinger v kratki, domači besedi razložil vsebino igre „Ubogi samci“. Podana je bila prav dobro in koj se vidi kazaškim fantom in dekletom, da so že vajeni korajžnega nastopa na odru. Posebno sta ugajali „ta gluhasta in šepasta“, oba originalna gorjanca in zviti mešetar. K lepemu uspehu smemo „Zarji“ iskreno častitati!

GOSPODARSKI VESTNIK

Kje je denar? Vprašujemo se, odkod denarna stiska današnjih dni. Na kmetijah po tedne ni šilinga, trgovec in obrtnik z žalostjo gledata, kako se dohodki z vsakim tednom bolj krčijo, uradništvo se mora zadovoljiti z nižanimi plačami v obrokih, zvezne železnice se borijo z denarno stisko in iščejo posojila. Najbolj pa trpe na pomanjkanju likvidnih sredstev posojilnice in denarni zavodi. Ni nam treba povdarjati, da na pomanjkanju gotovine posojilnice niso krive niti najmanj. Z denarjem je pač tako: Redko kdaj kdo vloži na novo, redki so tudi dolžniki, ki bi mogli redno plačati svoj dolg. Če pa v posojilnice ne pride noben denar, ga ona seve težko izplača svojim vlagateljem. Treba je seveda vedeti, da nobena posojilnica ni držala denarja doma v blagajni. Morala ga je dati ali v posojilo ali pa naložiti spet naprej pri drugih zavodih, če je hotela zaslužiti obresti za vlagatelje. Pri denarnih zavodih se ponavlja ista pesem, da namreč nihče ne vloži in nihče ne vrača redno posojil. Amerikanci govorijo v tej zvezi o zamrznjenih posojilih. O kakih izgubi vlog pri tem ni nobenega govora. Pa s tem še ni rešeno vprašanje, kje je denar, ko zraven še vemo, da narodna banka nikakor ni zmanj-

šala njegove svote, ki je v prometu. Odgovor je samo eden: denar je v rokah nekaterih zasebnih podjetnikov ali podjetij tu- in inozemstva, ki še vedno obratujejo z večjim ali manjšim dobičkom, a tega ne zaupajo več tujim rokam, marveč ga — četudi brezobrestno — nalagajo v svojih lastnih blagajnah v veri, da zlata in srebrna kovina nikdar ne bo izgubila popolnoma svoje vrednosti. Drugega odgovora na to vprašanje bi pač ne vedeli in ga najbrže tudi ne bo.

Zastoj lesne trgovine v naši državi. Po statističnih podatkih je izvoz lesa iz Avstrije po množini padel od leta 1928 za 68%. Izvoz se je v tem času zmanjšal v Nemčijo za 95%, v Švico 62, v Italijo za 37, v Francijo za 36 in Madžarsko za 29 odstotkov. Pri sedanjem stanju cen, ki je za 50% nižji od onih leta 1928, niso kriti niti produkcijski stroški. Preko 80% vseh žag je ustavilo obratovanje.

Mednarodna trgovina nazaduje. Mednarodni statistični urad v Haagu je objavil pregled uvoza in izvoza 27 najvažnejših držav. Po teh podatkih je padel lani nasproti l. 1929 uvoz teh držav za 64 odstotkov, a izvoz za 65 odstotkov. V istem času se je število brezposelnih na svetu dvignilo preko 30 milijonov oseb, kar je v zvezi z nazadovanjem mednarodne trgovine. V trgovskih krogih je splošno čuti zahtevo po odpravi carinskih in drugih trgovinskih ovir.

Amerikanci snujejo načrte. Visoka stopnja ameriške tehnike je znana. V industriji je tehnika že tako napredovala, da bi 55% sedanjih brezposelnih delavcev ne našlo dela niti tedaj, če bi začelo gospodarstvo zopet procvitati. Če bi se napredek tehnike, ki vedno bolj nadomešča človeka s strojem, še par let razvijal v isti meri kot doslej, bi morala Amerika šteti 25 milijonov brezposelnih, s katerimi bi ne znala ne kod ne kam. Gospodarska kriza je v Ameriki tehniko še pospešila in med ameriško industrijo leta 1929 in leta 1933 obstojajo že velike razlike. V New-Jerseyu gradijo pravkar tovarno za umetno svilo, ki bo lahko obratovala brez delavcev. Vodili in upravljali jo bodo po gumbih v osrednji palači. Delavci bodo v tej avtomat-tovarni popolnoma nepotrebni. Zato predlagajo takozvani „tehno-krati“, naj se podjetnike nadomesti z inženjerji in gospodarskimi strokovnjaki. Nekak komitet inženjerjev in narodnih gospodarjev naj bi prevzel vodstvo narodov in popolnoma preobrazil človeško družbo. Ljudje naj bi delali le še 16 ur na teden, vsak moški in ženska od 25. do 45. leta naj bi bila avtomatično zaposlena. Potem bi svet imel le še skrb, kako naj porabi proizvajano blago in kako naj izrablji obilni prosti čas. — Mi v Evropi bi imenovali to socializem v ameriški obleki.

Velikovški trg sredi marca: Biki 60—70, pitani voli 90—1.00, vprežni voli 80—90, mladi voli 70—80, molzne krave 60—80, klavne 50—60, telice 70—80, plemenske svinje 1.50—2.00, zaklani prašiči 1.70—1.80, plemenski 2.10—2.50, ovce 50—60, teleta 80—90, jajca 8—9, sirovo maslo 3.20—4.40, kokoši 2.00—2.80. — Pšenica 31—32, rž 23—24, oves 14, proso 30, ječmen 17—18, koruza 13, ajda 22, krompir 9, grah 30, fižol 32—36, apno 6.00.

RAZNE VESTI

Potres v Ameriki. V noči na 11. marec je zadela južno Kalifornijo, lepo ameriško deželo velika potresna nesreča. Potres je bil najbolj močan v mestu Longbeach, kjer je ostalo celih samo par trdnih zgradb. Bolnišnice so prenapolnjene z ranjenci, več kot 6000 ranjencev so morali vsled prenapoljenosti odsloviti. V San Pedru se je podrla električna centrala, pri čemer je izgubilo življenje preko dvesto oseb. Predsednik Roosevelt je odredil, da mora vojaštvo in mornarica z vsemi močmi pomagati prizadetemu prebivalstvu. — V ranem jutru istega dne so na obali Malte, otoka v Sredozemskem morju opazili čuden pojav, ki je morda v zvezi s potresom. Morje se je nenadoma odtrgalo od obale in za nekaj trenutkov se je precej daleč v morje pokazalo morsko dno. Tudi drugod opazujejo, da se zemlja trese.

Listnica uredništva:

Položnice priložimo prihodnji številki. Dobijo jih cenj. naročniki, ki so zaostali z naročnino ali je nimajo plačane naprej. Tudi nas je zadela gospodarska kriza. To naj bi blagovoljili upoštevati cenj. naročniki!

Sorodnikom in znancem naznanjamo, da je Vsemogočni v svoji nedoumljivi modrosti odpoklical k sebi našo hčerko in sestro

s. Avgusto Zwitter,

učiteljico na gospodinjstvi šoli v Zemunu pri Beogradu.

Po kratki boleznici je blagopokojna umrla dne 18. t. m. in bila dne 19. t. m. pokopana v Zemunu.

Ohranite rajno še Vi v blagem spominu in molitvi!

57

Družina Zwitter-jeva.

V Št. Jakobu v Rožu, dne 20. marca 1933.

Lepa nova hišica, 10 minut od Velikovca,

se ugodno proda. Več se izve pri Jožef Esterl, p. d. Lekš v Ramočli rasi, pošta Obertrixen. 46

Cement, zidno opeko, strešno lepenko, štuk, trstje
Traverze, žico, žreblje, firnež, barve, karbolinej
Heraklitih, okove, in druge potrebščine za zidanje,
Durith-cevi, strojno in mot. olje, elektr. žarnice,
Bencin, dom. cvim, birense žaklje, semena 50
Karbid. — specerijsko blago za Veliko noč
dobavlja trgovina **Mory v Sinči vasi**

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Št. Jurju na Zili, registrovana zadruga z neomejeno zavezo ima v nedeljo, dne 2. aprila 1933 ob 1/2 11. uri v Št. Jurju št. 2 svoj

redni letni občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva o delovanju zadruge.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1932.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Vsi zadrugarji prisrčno vabljeni! 53 NAČELSTVO.

Pozor! Vsak čitatelj tega lista dobi vremekazno napravo (barometer) pat. št. 9514, ki kaže vreme zanesljivo za 24 ur v naprej, če pošlje ta oglas in znamke v znesku 75 grošev na upravo tega lista pod šifro „barometer“. Sprejemajo se samo pismena naročila. Prosim cenj. čitatele in naročnike tega lista, naj se takoj za to napravo prijavijo, da bo čimprej odposlana. Za to napravo je mnogo zahvalnih pisem na razpolago! 54

Poceni denar za kmete, hišne posestnike, nameščence in zasebnike. Tudi stavbni in hipotekarni krediti. Tekoče izplačevanje se da dokazati. Kratka doba čakanja. Pojasnila daje zastoj: Zweckparverband „Hilfe“, reg. Genossenschaft m. b. H., Wien, poslovalnica za Koroško: Ferd. Trost, Villach, Burgenlandstrasse 26. 55

Vabilo

letnemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice na Zilski Bistrici, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 9. aprila 1933 ob 2. uri popoldne v zadrugi pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1932.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ne bo navzočih predpisano število zadrugnikov, se vrši eno uro pozneje občni zbor brez ozira na število navzočih zadrugnikov. K obilni udeležbi vabi vse zadrugnike načelstvo. 56